

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 303. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358091920/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

med Instrumenter. «Idag er jeg ogsaa bleven slemt plaget af Fløjten,» sagde han om En, der talte meget sagte og desuden havde noget Smægtende i sit Tonefald. Om en Anden, der havde en grov Basstemme, brugte han Udtrykket: «Den hele Eftermiddag har den ulidelige Fagot pint mig.»

Hvor han i sine *Fantasiestykker* indfører Gluck, lader han ham tale om Toneforholdene som om Personer:

«Det blev atter Nat. Da trædte to Kolosser i glimrende Kyradser frem imod mig, det var Grundtonen og Kvinten. De rev mig i Vejret, men deres Øjne smilte: jeg véd, hvad der fylder dit Bryst med Længsel; den blide og bløde Yngling Terts vil snart træde ind imellem Kolosserne.» Et andet Sted taler Kreisler om «at give sig Dolkestødet med en umaadelig Kvint», Hvad der hos de øvrige Romantikere kun er følsomt-fantastisk, bliver hos ham oversat paa det Gyseligt-Burleske's Sprog.

I Afhandlingen *Kreislers musikalsk-poetiske Klub* betegner han nogle Toners Særpræg med Navne paa Farver, og frembringer saaledes et Maleri af en sammenhængende Række Sindstilstande. Han havde enkelte fine og stærkt nervøse Naturers særegent skarpe Sans for det virkeligt og utvivlsomt eksisterende Slægtskab mellem Toner og Farver.

Som en Potensering af alle hine Tieck'ske Forsøg paa at laane den rene Musik Ord, maa et Sted hos ham fremhæves, hvor der, efter at Kreisler har spillet, i Klaveret høres en Brusen af overvætted herlige Tonestrømme og Akkorder. Det hedder ægte romantisk med Sammenblanding af alle Sans-Indtryk om denne Musik: «Dens Duft glimrede i flammende, hemmelighedsfuldt sammensyngede Krese.» Og nu følger en vel aldrig tilforn forsøgt Særskildring af de forskellige Tonarter ved Hjælp af stemningsfulde Ord.

A-Mol Akkord (*mezzo forte*).

Aki de bærer mig ned i den evige Længsels Land, men idet de griber mig, vaagner Smerten og skaffer sig Udvej, sprængende mit Bryst.

E-Dur Sekst Akkord (*ancora piu forte*).

Hold dig standhaftigt, mit Hjerte! — brist ikke, berørt af den sviende Straale, der trængte ind i Brystet. — Friskt Mod, min Sjæll — løft dig op i det Element, som fødte dig og som er dit Hjem!